

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

tel: 07 373 05 85, 051 687 817

E-pošta: anja.mezan@kgzs-zavodnm.si

Splet: www.kmetijskizavod-nm.si

Pomen poznavanja hranilne vrednosti krme s travinja

Osnova za strokovno vodeno prehrano govedi je poznavanje hranilne vrednosti doma pridelane krme in upoštevanje priporočil pri oblikovanju krmnega obroka glede na stadij laktacije pri kravah molznicah ali pri pitancih glede na fazo pitanja. Delo na področju prehrane govedi se začne že na površinah na katerih pridelujemo krmo. Podatki pridobljeni z analizo voluminozne krme nam povedo veliko o založenosti tal s hranili, o postopku spravila krme, konzerviranju in skladiščenju krme. S poznavanjem rezultatov analize krme lahko odkrivamo in hkrati odpravljamo napake, ki nastanejo zaradi neprimernega spravila, konzerviranja ali skladiščenja krme in le na tak način lahko pričakujemo uspehe pri pridelavi kakovostnejše krme. S krmljenjem krme odlične kakovosti in skrbno načrtovanim krmnim obrokom lahko pričakujemo odlične rezultate prireje in dobro zdravstveno stanje črede ter zadovoljnega rejca. Na slovenskih kmetijah je kakovost koruznih silaž bolj, ko ne konstantna. Z gotovostjo lahko trdimo, da na kmetijah pridelujemo v povprečju po kakovosti zelo dobre do odlične koruzne silaže. Travnne silaže in seno, iz trajnega travinja ali sejanega travnika, pa so v povprečju dobre kakovosti. Po podatkih Kmetijskega inštituta Slovenije znaša povprečna vsebnost neto energije za laktacijo (NEL) v senu 5,1 MJ/kg sušine in 5,9 MJ/kg sušine pri travnih silažah. Za pridelavo kakovostnejše krme s travinja si želimo, da bi NEL sena prve košnje vsebovala vsaj 5,6 MJ/kg sušine ter naslednjih košenj 5,4 MJ/kg sušine. Tudi ciljne vrednosti NEL za travne silaže so v povprečju višje, kot jih na kmetijah v povprečju dosegamo. Ciljne vsebnosti NEL travnih silaž prve košnje naj bi znašale 6,3 MJ/kg sušine in vseh naslednjih košenj 6,1 MJ/kg sušine. Glede na zastavljene ciljne vrednosti NEL lahko rečemo, da imamo na kmetijah še veliko maneverskega prostora za pridelavo travnih silaž in sena boljše kakovosti. Kakovost krme s travinja pa ni odvisna samo od časa košnje, temveč tudi od nege travinja, založenosti tal s hranili, sestave travne ruše, višine košnje, spravila, konzerviranja oziroma od izgub v času skladiščenja. Glede na botanično sestavo si želimo travno rušo, kjer bi prevladovali gospodarsko pomembne vrste trav, z minimalnim 50 – 70 deležem trav v travni ruši. Vodilne trave naj bi bile ljuljke. Razmerje med travami, deteljami (največ 30%) in zelmi (največ 10%), naj bo takšno, da bodo ob pravočasni košnji trav, to je v začetku latenja oziroma najkasneje do konca latenja, dale krmo bogato po energiji in beljakovinah, vsebnost surove vlaknine, strukturnih ogljikovih hidratov (še posebej lignina) pa bo nizka. S staranjem rastline (od faze začetka latenja in vse do faze začetka zorenja) se hranilna vrednost različnih trav, metuljnic in zelišč zmanjšuje. Povečuje pa se delež surove vlaknine in strukturnih ogljikovih hidratov (še posebej lignina), zmanjšuje pa se delež beljakovin, slabša se prebavljivost in energijska vrednost krme. Da bi brez večjih težav dosegli najvišjo mlečnost, mora biti travniška krma pokošena v začetku latenja vodilnih trav. Taka krma bo vsebovala od 6,2-6,4 MJ NEL, 180-220 g surovih beljakovin (odvisno od deleža detelj v ruši) in 22-24 % surove vlaknine. Košnja v fazi polnega latenja ali proti koncu latenja nam da krmo s 5,8-6,0 MJ NEL, 160-180 g surovih beljakovin in 25-26 % surove vlaknine. S tako kvaliteto krme lahko pričakujemo visoke mlečnosti

krav. S košnjo v začetku cvetenja, ko krma vsebuje med 5,4 in 5,7 MJ NEL in 120-140 g surovih beljakovin in od 28-32 % surove vlaknine, lahko pričakujemo dobro mlečnost. Krma košena konec cvetenja vsebuje le še 5,0 in tudi manj MJ NEL, manj kot 100 g surovih beljakovin in več kot 33 % surove vlaknine. Ob taki krmi lahko pričakujemo mlečnost le še okoli 4.500 kg po kravi v laktaciji. Taka krma je primerna le še za rejo krav dojilj. Če povzamem, za najboljše reje in za krave z dobro plemensko vrednostjo za mleko, moramo zagotoviti prehrano, ki dosega pri zeleni krmi (paša, prilast) od 6,4-6,8 MJ NEL, travni silaži med 5,8 in 6,4 MJ NEL ter pri senu vsaj med 5,4-5,8 MJ NEL. Take vrednosti pa lahko dosegamo le pri krmi s travinja, kjer na površinah zasejanih s travo izvajamo strokovno utemeljeno gnojenje, kjer po botanični sestavi prevladujejo gospodarsko pomembne vrste trav in kosimo, če nam vreme to omogoča, v začetku latenja vodilnih trav.

Novo mesto, 14.05.2021

KGZS – Zavod NM
Anja Mežan, specialist za živinorejo